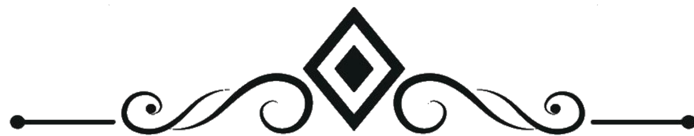

އައްޝައިޚް އަޙްމަދް މޫސާ ޖިބްރީލް

بسم الله الرحمن الرحيم

ޝަރީޢަތް ރަންގަޅުން ތަންފީޛު ކުރެވިދާނެ ހެއްޔެވެ؟

أحمد موسى جبريل

ޝައިޚް ޢަޙްމަދު މޫސާ ޖިބްރީލް

ވަރަށް ގިނަ ފަރާތް ތަކުން އަހަރެންނަށް ކުރަމުން އަންނަ ސުވާލެއް ނިސްބަތްވަނީ، الله ގެ ޝަރީޢަތް ދަރުޖު ދަރުޖުން ތަންފީޒު ކުރުމުގެ ކަންތަކާއެވެ. ދަރުޖު ދަރުޖުން 'އެތިއެތިކޮޅުން' ޝަރީޢަތް ތަންފީޒު ކުރުމުގެ ކަންތަކީ އެއަށް ވަކި ހާއްސަ 'ތަރުތީބެއް' ސިލްސިލާ އެއް ބައްޔު ދަސްތޫރު އެކެވެ. އަހަރެން އެއްފަހަރެއްގައި ހުރަހަކީ ބުރަދިޔަބޮއްޓާ ފަހަ ސިލްސިލާއެކެވެ. އެހެންނަމަ ސާފުކޮށް އެނގޭ ފަދައިން އަހަރެމެން 'މިވަގުތު' މިތިބީ ހަސްބި ކުފާރުގެ ތަހުޒީބުގައި ނޫނެވެ. އަދި 'ބަދުރުކުޅުގައި' އެފަދަ ދަސްތޫރު އަކަށް މިއަދުވެސް ގިނަ ވަގުތާއި ފުން ތަފްސީލުތަކެއް ބޭނުންވާނެއެވެ. އެހެންނަމަ ހުރިހާ ގޮތެއްގައި އެއްކޮށް ބުނެލަން އަހަރެން ބުނަނީ، ދަރުޖު ދަރުޖުން ޝަރީޢަތް ޤާއިމުކުރުމާއި ގުޅޭ މިއަދު ފަސްކުރުން މިފަދަބަހުން ތަރުޖަމާކޮށް ތަހުރީފުކުރާ ސަރަހައްދުތަކުގައި ބޭނުންކުރާ އެވެރިންގެ މި ނަޒަރިއްޔާތަކީ، الله ގެ ޝަރީޢަތް ބަދަލުކޮށް އެ ފުރިހަމައަށް ތަންފީޒު ނުކުރުމުގެ ޢަދުލުވެރި ކުފުރު ފުރުތުމުން ބޭނުންކުރާ މޮނި ފަރުދާއި ކުރުގައެވެ. އެއީ الله سبحانه وتعالى ގެ ޝަރީޢަތް އިހުމާލުން ތަންފީޒު ނުކުރުމަށް ބަހުތުމުން ދައުލަތް ބަޔާނެ އަދި އެކަށީ ހޯދި ބަހަނާއެކެވެ. އެއީ ގަސްދުގައި الله سبحانه وتعالى ގެ ޝަރީޢަތް ތަންފީޒު ކުރުމުގެ ދައްކަން ފަސްއަޅައި އޭގެ ބޭނުން ކަނޑުވާލަން ޖަހާ މަޤްޞަދެވެ. ޝަރީޢަތް ފާއިދު ކުރުމުގެ ވާހަކަ އާއި "ދަރުޖު ދަރުޖުން" އެކަން ކުރުމުގެ ނަޒަރިއްޔާތު (Gradualism ނުވަތަ الـتَّدَرُّجِـيَّةُ؛ ތަދައްރުޖު ގެ ނަޒަރިއްޔާތު) އާއި

މެދު އެއުރެން ގެ ވާހަކަތައް ކަލޭގެފާނަށް އިއްވާއިދު، ބަޔަކީތުގައި އެއުރެން
އެބުނާ އެއްކަލި، ތިމަންނާމެން މިވަގުތަކު ވަކި އަދަދެއްގެ ކަންތައް
ތަކެއްގައި ޝަރީޢަތް ތަންފީޒު ކުރާކަން ބޭނުމެއް ނުވާނޭ އެވެ. އެހެންކަމުން
މިވަގުތަށް ތިމަންނާމެން ޝަރީޢަތް ޤާއިމު ނުކުރާ ކަންކަމުގައި، الله
سبحانه وتعالى ގެ ޝަރީޢަތުގެ ބަދަލަކަށް ޖާހިލިއްޔަ ޤާނޫނުތަކެއް
ގެންނަނީކަމުގައެވެ. އެއީ ޝަރީޢަތް ފުރިހަމަކަން ޤާއިމުކުރުން ދޫކޮށްލުމަށް
ނޫނީ އެކަމަކީ ޤާއިމުކުރުން ދޫކޮށްލުމަށް ދައްކާ ކަންފަސާރަ ބަހާނާއެކެވެ.
އަދި މިޒަރީއްޔާމުން ވާވައްދުވައި އަންކުން ގަބޫލު ކުރުވައި ދީނީ، ބައެއް
ކަންކަމުގައި އެއުރެން الله سبحانه وتعالى ގެ ޝަރީޢަތް ބަދަލުކޮށް އަދި
ޢާދިއްޔަ ޤާނޫނުތަކުން ޙުކުމް ކުރަމުން ދާއިރުވެސް، އެއުރެންނަކީ މާތް
އަދި މަސްއޫލުވެރިޔާ ކަމުގައި އެވެ.

﴿قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُم بِٱلْأَخْسَرِينَ أَعْمَٰلًا • ٱلَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا﴾

(الكهف 103 ، 104)

"މާނައީ: (103) ކަލޭގެފާނު ވިދާޅުވާށެވެ! عمل ތަކުން އެންމެބޮޑަށް
ގެއްލުނުވެގެންވާ މީހުންގެ خبر، ތިޔަބައިމީހުންނަށް ތިމަންކަލޭގެފާނު
އަންގަވައިދެއްވަން ހެއްޔެވެ؟ (104) އެމީހުންނަކީ ދުނިޔޭގެ حياة ގައި
އެއްވެސް ތަދުރުގެއްނުވި މަގުފުރެދުމުގައި عمل ކުރި މީހުންނެވެ. އަދި

އުމުރުން ހިލޭގައި ހަމަހަމަކޮށްދެން އުމުރުން އުލޭގައި ހަމަ ހެޔޮކޮށްތިބެނީއެވެ.“

އެޒާތުމެއްގައި ސުލޫކާއި ރިޢާޔަތް ނުހި ޖީނުކާސް ނުހި އުންނާއިވެސް ވަސްތަކީ ޖީނުތަކު އެކި ޒާތުމެގެ ފިރިހެނުން އެފިރިހެން އެކުވެރިންގެ، ދަރިން މި ދަރުބާ ކުރަހި އެފިރިހެން ބޭނުން ވަރީ ޝަރީޢަތުގެ 50 އިންސައްތަ ޤާއިމު ކުރަން ކުރަމުގައި ބޮނޑުވޭ. އަދި އަނބުރާ 50 އިންސައްތަ އެފިރިހެން ދުނިޔަރީ ކޮޅަކަށް ހެއްދެވީ؟ الله سبحانه وتعالى ޚުދުން ނުވާ ބަރުކަތް ތަކަކާނދޭ. އެއީ ކާނޑު އެއްޗެއް ކަމުގައި ވިޔަސްގެ އެވޭ. ދަރި އެއީ 50 އިންސައްތަ ޝަރީޢަތް 50 އިންސައްތަ ވަސްތަކީ ވިޔަސް، ނުހި 80 އިންސައްތަ ޝަރީޢަތް އަދި 20 އިންސައްތަ ވަސްތަކީ ވިޔަސް ހުގައި ދަރުވާރެއް ނުވެވޭ. އަދި ދަރިއްޔާނަ ބަރަކާތްތަކީ الله سبحانه وتعالى ބަރަކާތް ދިރުވައި އެހެން އެއްވެސް އެއްޗެއްގެ އެއްވެސް އިންސައްތަތަކީ ތަފާސްހިސާބުތައް އެއްޗެއް ކަމެވެ. الله سبحانه وتعالى ބަރަކާތްތަކުގެ ސިފަތަކުގައި އެއްވެސް ދުރުނުވެއްސަވާށެވެ. الله سبحانه وتعالى ގެ ޝަރީޢަތްތަކީ އިޖްތިހާދީ ކަމެއް ގޮތްގައި ވިލާތަ، އެއިން ބޭނުންވާއެއްޗެއް ޒުވާ ނުހި އުނިއިތުރުކަން ބަދަލު ގެނެވިދާނެވެ.

އެއީ މިހާ ”އަމިއްލަ“ ރައްޔިތުން ނަމަ، އެއާއި ގުޅި ދުވަހަ ވިސްނުމަކަށް ދުވެދާނެވެ. އަދި ހިތް ރުހޭ ގޮތަކަށް އެކަން ގެންދެވޭނަމަ، އުމުރެއްގެ އުދުނަތަކާއި އެއްގޮތަށް އެބައްޕަން ކުރެވިދާނެވެ. އެހެނަސް އެއަށް ޤުރުއާނުގައިވާ އަދި ރަސޫލު ﷺ ސުންނަތުގައިވާ، الله سبحانه وتعالى ގެ

ހަދުވަރަކަށް ނަމަ، އެތަކެއްކަމަކީ ބަދަލުކުރަން ކުރެވިދާ އެއްޗެއް ނޫނެވެ. ނުވަތަ ހަވާނަފްސުގެ އެދުމަކަށް ދޫކުރެވިދާ އެއްޗެއް ނޫނެވެ. الله سبحانه وتعالى ވަޙީ ކުރައްވައިފައެވެ:

﴿وَأَنِ ٱحْكُم بَيْنَهُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَآءَهُمْ وَٱحْذَرْهُمْ أَن يَفْتِنُوكَ عَنۢ بَعْضِ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ إِلَيْكَ﴾

(المائدة49)

"މާނައީ: ފަހެ، الله ބާވައިލައްވާފައިވާ حكم ން، އެއުރެންގެ މެދުގައި، ކަލޭގެފާނު حكم ކުރައްވާށެވެ! އަދި ކަލޭގެފާނުގެ އަރިހަށް އައިސްފައިވާ حق ކަމާ خلاف ގޮތަށް އެއުރެންގެ އެދުންތަކަށް ކަލޭގެފާނު تبع ނުވެވަޑައިގަންނަވާށެވެ! އަދި الله، ކަލޭގެފާނަށް ބާވައިލެއްވި ބައެއް آية ން ކަލޭގެފާނު އެއްކިބާކޮށްލާފާނެތީ، އެއުރެންނާމެދު ރައްކާތެރިވެ ވަޑައިގަންނަވާށެވެ!"

އަދި އާޔަތުގެ މިބަސްކޮޅަށް ނިކަން ކަންބޮޑުވެ އަޑުއަހާށެވެ:

﴿وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَآءَهُمْ﴾

[މާނައީ: އަދި ކަލޭގެފާނުގެ އަރިހަށް އައިސްފައިވާ حق ކަމާ خلاف ގޮތަށް އެއުރެންގެ އެދުންތަކަށް ކަލޭގެފާނު تبع ނުވެވަޑައިގަންނަވާށެވެ!]

މިއިން الله سبحانه وتعالى ޝަރީޢަތް މަގުމަތީން ޒާއިލު ކުރުމުގެ މިޙާލަތުގެ މި އަވާގުންދުރު ނުވުމަށްޓަކައެވެ. الله سبحانه وتعالى ހަޟްރަތުން ރަސޫލާ ﷺ އަށް މިތާނގައި އިންޒާރު ދެއްވާފައި މިވަނީ ޝަރީޢަތާ ނަސޭހަތްތެރިއްގައި އެއްކަލަކަ ކަމުގައެވެ. އަހަރެމެން ހައްދަވާ ޤުދުރަތުގައްކަ ރަސޫލާއެވެ الله سبحانه وتعالى އެވެ. އަދި އަހަރެމެންނާއި ގުޅުންހުރި ކަންތައްތައް އެއިރަކު ހުރިކަން ދަނެ ވޮޑިގެން ވެއެވެ. އެއިރުން ހާމަ މިކުރައްވާނީ މިނަސޭހަތްތެރިގޮތުގައި ހުރި ޚިޔާނާތްކަމެވެ.

﴿وَٱحْذَرْهُمْ أَن يَفْتِنُوكَ عَنۢ بَعْضِ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ إِلَيْكَ﴾

"އެއުރެންނާމެދު ރައްކާތެރިވެ ވަޑައިގަންނަވާށެވެ!"

الله سبحانه وتعالى މި އިންޒާރު ދެއްވަނީ ރަސޫލާ ﷺ އަށެވެ. އެއީ "ކަލޭގެފާނަށް ބާވައިލެއްވި ބައެއް آيــة ނޫން ކަލޭގެފާނު އެއްކިބާކޮށްފާނެކަމަށް" ބަލާށް އެވެ. މިތާނގައި މިއޮތް ﴿عَنۢ بَعْضِ﴾ އަށް ނިކަން ބަޔާނެވެ. الله سبحانه وتعالى ވަޙީ ކުރެއްވީ "ކަލޭގެފާނަށް الله ބާވައިލެއްވި އެއިން 「އެއްޗެއްކަން」 އެއްކިބާކޮށްފާނެކަ" ނޫނެވެ. ބަސްކޮޅުވެސް ހިމެނިފައެވެ. ވަޙީ ކުރެއްވީ:

﴿عَنۢ بَعْضِ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ إِلَيْكَ﴾

"ކަލޭގެފާނަށް ބާވައިލެއްވި ބައެއް آية ނޫން ކަލޭގެފާނު އެއްކިބާކޮށްފާނެކަމަށް ބަލާށް އެވެ.

އަދި މިއީ އުޞޫލުގެ ޝަރީޢަތުން ބުނެފާ ކުރުމަށް الله سبحانه وتعالى އަމުރު ކުރައްވަވާ އާޔަތްގެ ތެރޭގައެވެ:

﴿وَأَنِ ٱحْكُم بَيْنَهُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ﴾

"މާނައީ: ތިބާ، الله ބާވައިލައްވާފައިވާ حكم ން، އެއުރެންގެ މެދުގައި، ކަނޑައެޅުން حكم ކުރައްވާށެވެ!"

الله سبحانه وتعالى ކަނޑައެޅުއްވީން ހުކުމް ޝަރީޢަ އަމުރުތައް މިކުރައްވަނީ ވަކި ނަބިއްޔާ ﷺ އަށް އުނގަންނައިދެއްވީ ނޫނެވެ. އަދި އަންނަނަން ތިބި މުސްލިމުން ފިރިހެނަކަށް ވެސް އުނގަންނައިދެއްވީ ނޫނެވެ. އަދި ކިއްވެގެ؟ އެއީ އެންމެހާ މުސްލިމުން ތަކުންނަށެވެ. ނަމަވެސް الله سبحانه وتعالى ގެ ވަޙީ އިންސާނުންވެސް އެއްބައި ޤަބޫލުކުރުމުގެ ދުރުވެގެން ނުވާނެއެވެ، އެއީ އާގެ ބަދަލެއްގެ ﴿بَعْضٍ﴾ — ބައެއް ބަޔަކި — ކަމުގައި ވިދާޅުވާ އެވެ.

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱدْخُلُواْ فِي ٱلسِّلْمِ كَآفَّةً وَلَا تَتَّبِعُواْ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيْطَٰنِ﴾ (البقرة 208)

"މާނައީ: އޭ އީމާންވެއްޖެ މީސްތަކުންނޭވެ! ކަލޭމެން އެންމެން އެކީގައި إسلام ދީނަށް ވަންނާށެވެ! الله އަށް ކިޔަމަންތެރިވާށެވެ! އަދި شيطان ގެ ފިޔަވަޅުތަކަށް تبع ނުވާށެވެ!"

「އެބަހީ」 އިސްލާމީ ޝަރީޢަތަށް އެދިއްޔާކޮން ވަރުނާނުގެއެވެ. الله سبحانه وتعالى ގެ ތަރުތީބަކަން ކިޔަމަންގަނޑުނަށެވެ. މިއީ الله سبحانه وتعالى ގެ ބުރުހާނެއް ކަމަށް އެއްގޮތަށް ނުވާ އެންމެހާ އެއްޗެއް ރައްދުކުރެއްވުމަށް މުޅިދީނުތަކުގަނޑަށް އޮތް ގޮތެވެ. އިސްލާމްދީނުގެ އެންމެހާ ބުރުމަހާއި އެއްގޮތަށް ހަމަޖެ ކުރުމުގެ މައްޗަށް އޮތް ގޮތެވެ. އާދެ އެއްވެސް އިމާމަކު ފަރުވާކުޅަ ކުރުމުން ދުރުހެލިވުމަށް އޮތް ގޮތެވެ.

﴿وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ﴾

"މާނައީ: އަދި شيطان ގެ ފިޔަވަޅުތަކާއި تبَعَ ނުވާށެވެ!"

މިއަދުގެ މިޒަމާނުގައި މިދުނިޔޭވީފަދައިންނާ "ތަރައްޤީ" އާ މިބުނުއްޖެ ގޮވާލުވަޔި، ޝައިޠާނާގެ މަކަރެއް ފިޔަވައި އެހެން އެއްވެސް އެއްޗެއް ނުފެނެވެ. ތަފާތުފަރާތްތަކުން ބާޠިލުދުން (ނުވަތަ ތުރުކުމަގުގައި ތިއްބެވި ހަމަކު ހެދިފައިން) ނަމަ، މިއުންމަތް ދުނިޔެއިވާ އެންމެ ފުރިހަމަ ބޭކަލުންނެވެ. އެބޭކަލުން ވަނީ ސުވާރު ނަބިއްޔާ ﷺ ގެ ސުންނަތުން ޝަރީޢަތް ޤާއިމު ކުރަނީ ކިޔަނިދެއްތޯ އުނގެނިވަޑައިގެން ފަހުވެ. ފުރުޤާނާއި ސުންނަތް ތަންފީޛުކުރަނީ ކިޔަނިކަން ކަމެވެ. އަދި އެބޭކަލުން ވަނީ އެއިން އެއްވެސް ބަޔަކަށް ދުރުވެ ނުދެއްވާ އެ ކިޔެއްކަން ތަންފީޛު ކުރައްވާފައެވެ. ތަރައްޤީއެއް

ޝަރީޢަތް[7] ފުރިހަމަކުރެއްވުމަށްފަހު ތަޤްވާ ބިނާވެއް އެބައިމީހުން ޙަރާމްވެއްޖެއެވެ.
ޙަލާލުވި ކުރެއްވުމަށްފަހު ދުނިޔޭގެ ވަޙީއަށް ޙަރާމްވެއްޖެއެވެ. އެބައިމީހުން
اللّٰه ގެ ޝަރީޢަތް އަޅުގަނޑުމެން ފަރުވާ ކުރެއްވިއެވެ. ރަސޫލުލްއްލާހު ނަބިއްޔެވެ.
ފަހަރު ބައްޔަތުން ނަބިއްޔެވެ. އަދި ޙަރާމްކުރަން ގަޔާއް ދުއްވަމުން
ނުދެއެވެ. އަދިވެސް ޙައްޤު؟ اللّٰه ގެ ޝަރީޢަތް ޙަލާލު އެންމެ އެއްޗެއް
ނުގަބޫލުކުރަން އިންސާނުންނަށް މިހާރުން އެބައިމީހުން ހަމަ ގޮތަކަށް
ކުރެއްވިއެވެ. އަޅާ ބަޔަކު ބިނާކުރީ، ފަހު އައީ އެބައިމީހުންގެ ނިޔާމީ ފާއިދާ
ވިސްނުންތަކެވެ، ނަބިއްޔާ ﷺ ގާއި އެންމެ ގާތް ބޭފުޅާއެވެ. މިތަ ކަމެއް
އަދި އިންތިހާ ޝަރީޢަތުގެ ބާރުތަކެވެ. އެބައިމީހުން ޝަރީޢަތް ޝަރީޢަތަށް
ޢަމަލުކުރީއެވެ. (އެއީ އެންމެ ފަސޭހަކަމެއް ނަބީ ނަބިއްޔާ ﷺ ގެ
ޝަރީޢަތް ބަދަލުކޮށް ކަނޑައަޅާ ކުރެއްވިއެވެ.) ޢަލާމާ ޝަރުޢީން
ދުޢާކުރި މީހުންގެ ކަންކޮޅާއި ކުރިމަތިވާ ވާހަކަތަކުންނެވެ، އަޅުގަނޑުމެން
އެބަ ހުންނަވާ ޙަރާމްކަން ވަކިން ޙަލާލުކުރުން ބަޔާންކުރީ، ފަހު ޝަރީޢަތް
ގާއިމުކުރުމުގައި ޙަރާމްކުރަން އެއްވެސް ޝަރީޢަތް އޮތް ނަމަ، މިތަ
މަޢުލޫމާތު ޢަމަލުކުރީ އެހެން ނުބައިކަން ކަމުގައި މިވާ ހުރިހާ ވެސް؟
އަޅުގަނޑުމެން ކުރިމަތިލާ މިހުން މުސްލިމުން ގޮތުގައި މަނާ
ޢަމަލުކުރާ ހަމަޖެހޭ ވެރިޔާ ބަޔާނެވެ. "މިއަދު ޝަރީޢަތް ފުރަ"
އެބައިމީހުން ކަލަތިއްކަމާ އެއީ ޝަރީޢަތް ޢަމަލުކުރު މުސްލިމުން ގޮތުގައި
ދީން މުސްލިމުން ޙަލާލު ނޫނެވެ. އެހެންނަމަ ޢުމަރު رضي الله عنه ޢަލާމާ ނަބިއްޔާ

މީހުންނާއި ދެރު ސުވާލު ކުރެއްވުމުން، އަބޫ ބަކުރު رضي الله عنه ކަނޑައެޅިގެން ވިދާޅުވިއެވެ:

والله لأقاتلن من فرق بين الصلاة والزكاة..»

”މާނައީ: الله ގަންދީ ބުނަމެވެ. ނަމާދާއި ޒަކާތް 「ބުނުކުރާ」 މީހާ ކުރާ ބަޔަކާއި ހަމަކަހަލަ ހަނގުރާމަކުރުމުން މިވަނީ ކަށަވަރުން ހަނދާންކުރައްވާ ކުރެއްވީ ހުރިހެވެ.“

ދޫދުއްވުމަކާއި ނުލައި އެކަށޭގެން الله ގެ ޝަރީޢަތަށް ބަލާކަށް ހަނދާންކުރަ ކުރެއްވިއެވެ. ބަލައް މީހުންނަށް އެކީ އަހާ މުޙައްމަދު ކަމާކާ ހިސާބުތަކަށް ކަމަކާއިވެސް ގޮތެވެ. ހަމަހިތާ އެހެންނެއް ނުންނެވެ. އެކީ ކަނޑަ ކަމެއް ނުނެވެ. އެހީ ޝަރީޢަތުގެ ތަރައްގީ އެއްޗެއް އެއްކަލި އާދައިގެ އެއްކަލެއް ނުނެވެ. އެހެން ވީއިރު ގޮތުގައި الله سبحانه وتعالى ގެ ޝަރީޢަތް ބަދަލުކޮށް އަދި ގޮތުގައި ހަމަކަމާއި އެކީ މޫބިޤާތުތަކެއް⁽¹⁾ ގެތުތަކައި ހުއްދަކުރާ މީހުން އަށްސަލުދީއަން ފުރި ވެއްޖެން ފޯރުކަމަ ކަންތައް ކުރައްވާނޭ ގެތުކާއި މުދަ

1 اجتنبوا السبع الموبقات، قالوا: يا رسول الله وما هن ؟ قال: الشرك بالله، والسحر، وقتل النفس التي حرم الله إلا بالحق، وأكل الربا، وأكل مال اليتيم، والتولي يوم الزحف، وقذف المحصنات المؤمنات الغافلات މާނައީ: ސަތާރާމަތް ބެހެއްޓިފައިވާ ނުބައިއަނާ ހަލާކު ކުރެއްވިއެވެ. ހަތަރާކުރުވަނީ ހަތް ތަކެތި މިކަންތައްތަކެވެ. ބަލައި ފުރުސަތުވިއެވެ. އަށް މާތް الله ގެ ރަސޫލާއެވެ. އެ ކަންތަކަކީ ކޮބައި ހެއްޔެވެ؟ އެކަލޭގެފާނު ކުރިއާ ކުރެއްވިއެވެ. މާތް الله އަށް ޝަރީކުކުރުމާއި، ސިހުރު ހެދުމާއި، މާތް الله ހުރުމަތްތެރިކުރެއްވި ނަފްސެއް ޙައްޤަކާ ނުލައި މެރުމާއި، ރިބާ ކެއުމާއި، ނަރިމާގެ މުދާ ކެއުމާއި ހަނގުރާމައިގެ ދުވަހުގައި ފަސްޖެހި ފިލުމާއި، ޢިފާފަތް މުއުމިން އިއްފަތްތެރި އަންހެނުންނަށް ފާޙިޝް ތުހުމަތު ކުރުމެވެ.

ނިކަން ހިތްވަރުގަދަކަމާ ބަލާށެވެ.

ދެން އެކަލޭގެފާނު ވިދާޅުވި:

وَاللَّهِ لَوْ مَنَعُونِي عِقَالاً كَانُوا يُؤَدُّونَهُ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم لَقَاتَلْتُهُمْ عَلَى مَنْعِهِ»

މާނައަކީ: "الله ގަންދީ ބުނަމެވެ. އެމީހުން الله ގެ ރަސޫލާ ﷺ އަށް 'ޢަނާޤެއް' ދީ އުޅުނު ޢަމަލުބަދަލަ ވާޖިބުވެ ހަމަ އެއްޗެއް ދިނުމުންވެސް މަނާކުރެވުނީނަމަ، ހަމަހަމަކޮށްފަދުނަން، އެކަމުން މަނާކުރުމުގެ ކަމަކަށް އެއުޅުންނާއި ތިމަންކަލޭގެފާނު ހަނގުރާމަކުރާ ހުށީމެވެ."

އަދި އެހެން ރިވާޔަތެއްގައި ވަނީ مَنَعُونِي عَنَاقًا ގެ އަންހެން ބަކަރިޗެއް ދިނުމުން މަނާކުރެވުނަސް ވާ އެވެ.

ޢުމަރު رضي الله عنه ދެން ވިދާޅުވިއެވެ:

«فَوَاللَّهِ مَا هُوَ إِلاَّ أَنْ رَأَيْتُ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ قَدْ شَرَحَ صَدْرَ أَبِي بَكْرٍ لِلْقِتَالِ - قَالَ - فَعَرَفْتُ أَنَّهُ الْحَقُّ

"މާނައަކީ: ފަހެ، الله ގަންދީފައި ބުނަމެވެ. الله، އަބޫބަކުރުގެފާނުގެ ހިތްމުބާރަކު އެ ހަނގުރާމައަށް ތަނަވަސްކުރައްވާފައިވާކަން ތިމަންނައަށް އެނގުމުން (އެބަހީ؛ އަބޫބަކުރުގެފާނުގެ ބުއްދިއަށް ތެދުކަން ފެނިގަތުމުގެ ސަބަބުން)، ފަހެ، ތިމަންނައަށްވެސް އެއީ ޙައްޤުކަން އެނގިއްޖެއެވެ."

ޖަކާތުން މަނާޢުވެގަނޑަ ދިމުނުނާއި ހަނގުރާމަ ކުރުމުގެ މައްޗަށް އަސްޙާބު

ބާކީންގެ ބޮޑުގަޔަށް އިޖުމާޢު އަހޭ ކަމުގައި އިބްނު ތައިމިއްޔާ އާއި އިބްނު

ޤުދާމާ އާއި އެހެނުން ބާކީންގެ ވިދާޅުވިއެވެ. އިބްނު ތައިމިއްޔާ އިތުރަށް

ވިދާޅުވިއެވެ: އެއުރުން ރަމަޟާން މަހު ރޯދަހިފައި ނަމާދު ކުރިމުކުރެން

ހުރިހަމަ އެވެ.

އަސްޙާބު ބާކީންގެ ފަރީސީންނާއި ރާފިޟީންގެ ބޭނުމައް ''ފަތިވާ ކުރައްވައި''

ވަދެވަޑައިގަންނަވި އިރު، އެބާކީންގެ ވެރިކަން ކުރައްވައި ބުރުމަ ކުރައްވި

ކަން ގާނޫނު ތަކުރާނަ ހުއްޓެވޭ؟ އަޅު ތަނަވަސް ވަޑުން ދިޔަ ރަސޫލުންނާއި

ޝަރީޢަތުގެ ޤާނޫނުތަކަށް އެބާކީންގެ ބަރަކާތްލިއްބުމަށް ހުއްޓެވޭ؟ އެބާކީންގެ،

އެޤާނޫނުތަކަށް މަސް މަޑުން ފަހުލިބުމަށް ހުއްޓެވޭ؟ އެބާކީންގެ، ﷲ ގެ

ޝަރީޢަތް މަސް މަޑުން ގެންނަވާ ހުއްޓެވޭ؟ ހަމަކަމާ އެހެންނަކުރެންނަށް

ނުނވޭ! އެބާކީންގެ އެންމެ ފުރަތަމަ ހިނދުކޮޅުން ފުރިގެންވުމަ ބުރުމަ

ކުރައްވަން ފެށުމަށް ''ﷲ ގެ'' ޝަރީޢަތުގެ ކަންކަމް. ބާރުކުރެއްވި އެންމެހާ

ޤާނޫނަށް ބުރުމަކާއިގެ ނަޒަރުން އެބާކީންގެ ޖާނުރުކުރައްވަމުން ނުވެ.

އެބާކީންގެ ހިނދުވަމުގެއްދަވުދު ކުރިން، ހުދު ނަބިއްޔާ ﷺ ކަންތަށް

ކުރެއްވި ފަރާއިން ފާހުގައި ހުރެއްޖެ ޝިރުކުގެ އަށާރަތް ބިމައި

ހަމަކުރުގައް ވިއެވެ. އެބާކީންގެ ކަންތަށް ﷲ سبحانهٔ وتعالیٰ ގެ ބުރުމަތަށް

ނުގެހެއްޖެ ވިއެވެ. ގަސްކުރުންނަކާއް ނުތިއެވެ. ތިރައްކުޖަހާއި ނުފެއެވެ.

ބަހާތަކާއް ނުރައްކަވައެވެ. އެބާކީންގެ އެކަން ކުރައްވި ބަރަފުވުއްނަތި

ފުރިހަމަ ކަނަވަރާއި އުޅުގަދައެވެ. އަދި ވަޒީފާން ވަޒީފާތަކެވެ. މިއީ އުބޭކަމުން ތަކުރާރުކޮށް ހަމަޖުލާރައްވަމުން ގެންދެވިގޮތެވެ. الله އުބޭކަމުންނަން ރުއްސުން ޢައްވާރިއެވެ.

އަދި ބުދުތައް ތަޢާރުފާއި ގުދު އަހަރުތަކުގެ މިޔާޒާއިގެ އިމާމް ، އިސްލާމާއި އަރައިހުރުމާއި ވަޒީފާ ޝަރީޢަތް، އައްޝައިޚް ސާލިހް އަލްފައުޒާން فك الله اسره ގެ ރައްދު[2] ކިޔައިލުމަށް އަރަހުން ތިބެންގެންނަން ނަސޭހަތްދެއްވަމެވެ.

ދާދި ދެންމެއަކު އިސްލާމްދީނާއި ގުދު އަޅު އެއް ނޫނީ އަޔަން އިސްލާމީ ބަޔަކުގެ މައްޗަން ޝަރީޢަތް ތަންކީދު ކުރައްވަގައި ތެދެއްޓަކީ ކުރުން އުބޭކަމުން ނުގެންގޮއްވި ހިނދު، އަސްބާބު ބޭކަމުން 14 ގަރުނުއްސުރު އިސްލާމް ކަންމަތީ ބިނާ އުޅުއްވި ކަންތަކުގެއި އުކަން ކުރުން އަރައިގެން ބޭރައިގަނޑަށް ކަން ފަދައަކުން ހުއްޓެވެ؟ އުބިންތަކީ އިތުރު ސަބަބުބިނާ ލުއިން އުބިންތަކުއްގަޔި ތަފްސީރު ދިރުވުމަކަށްބަކައި ފެން ދުވުން ބިނުތަކެވެ. އުބިންތަކީ ޢާއިތުފުދިހަ 14 ގަރުނުގެ ޚާއްޞަކަމުގައި އިސްލާމް ދީނަށް ޒުޅުމް ކުރުވުން ބިނުތަކެވެ. އަދި އަސްބާބުން އުބިންތަށް ފުތުރަ ކުރެއްވުމުގެ ފުރަތަމަ ދިރުވުން ފެނިގެން އަޔި ކަންތަ ހިނދުކުޑަކާއި ވަޒީފާކަން އުބިންތަކުގައި ބުރުމް ވުދުން ވަނީ ވެސް އަދި ކުރަންޖެހޭނީ ވެސް

[2] ބިޔޫން: الرد على مقال (هدم التماثيل من منظور إسلامي) (ބަޔަކު ހުރިދުވަން)

https://archive.org/details/20250118_202501

އެއިންނެވެ. އަދި 「މިއަދު」 އެބިންތަކުގެ މީސްތަކުންނީ
އަސްޙާބުބޭކަލުން رضي الله عنهم އެންމެ ފުރަތަމަ ވަދެވަޑައިގެންނެވި ވަގުތާއި
ޒިޔާރަތް، އިސްތިޤުބާލިޔަތް އައު ބައެއް ނޫނެވެ. އާދި އެއާއި އެކުވެސް
އަސްޙާބުބޭކަލުން ޝަރީޢަތް އެހީއެއްކޮށް އެވެރިންގެ މައްޗަށް ޤާއިމު ކުރެއްވިއެވެ.
މިއަދު އެމީސްތަކުންނީ މުސްލިމުންނެވެ. މިބުނެވުނު ބިންތައް އަދި އެބިން
ތަކުގައި މިހާރުވާ މީސްތަކުންނީ އެބަޔަކުގެ ކާބަފައިން އިސްލާމް ދީނަށް
އަނބުރާ އެތައް ޖީލެއް މިއަދު ވެފައިވާ މީހުންނެވެ.

އަސްޙާބު ބޭކަލުންނަށް ނަޞްރު ލިބި ވަޑައިގަން ކާމިޔާބުވިހިނދު، އެބޭކަލުން
އެކަމުގެ އުޖޫރަ ފާޑުކުރެއްވި ޝުކުރުކަމުގައި ނުވަތަ ޝުކުރުކުރުމުގެ ހަޤީޤަތުގައި
ބައިވެރި ވަޑައިގެންނެވި ނުވެވެ. އެބޭކަލުން ކުރިއްޔާތަކާ ގަސްތަކާ ދިރުމާއި
ބަލިގޮވާ އުފެއްދުމަށް ނުކުރައްވައެވެ. [މިސްރަށާއި ޝާމަށް މިނިސްބަތަށް
ކުރެއްވި ދަތުރު ފަތުރުން، ސިރިޔާގެ ހަލުމާފަތަކުން އަތުމަކެއްސަ ދިޔަށްވާ
ފަތަހަވާމާއި އެކު ކަނޑަށް ހިނގައި ދިރުމަތީގެ މައްސަލަތައް.]

މިއަދުގެ ބައެއް މީހުން ކަނޑަށް ކުރާ ފަތުރުން އެބޭކަލުންނަށް ވަސީލަ
ގޮތުގައިބެލެ ގޮތުގެ ނުތަކުވެވެ. އެވެރިން އަޅުކަން ކުރަމުން އަދި ބުދުތައް
ފުރަތަމަ ދުވަހުން ފުރިގެން އެބޭކަލުން ބިމާއި ހަމަކަށްތެރެއިން ފުދިއިން،
މިއަދު އަޅުކަން ކުރަމުވުމުދާ ޤާހިރުވެއްޖެތަ ބާޒާރު ފުރުޞަތުގައި ޝައްވާކަރ
އާއި އެއްޗެއް މުސްލިމުންގެ އެންމެހާ ތަކު ވާ ވަސީލާ ފުރުޞަތު ބިމާއި
ހަމަކަށްތެރެވެން ޤަރާރެވެ. الله سبحانه وتعالى ގެ ޝަރީޢަތުން އެބިންތަކަށް

ޖާހިލުކަން، އެއްވެސް ދުރިނުގެއް ނިމި އެ ޝަރީޢަތް އެންމެގާ އެއްކޮޅަކަށްވުރެ
އުޅުނު ހަމަވެރި ކުރެވެން ޖެހެއެވެ.

ތަރައްޤީ ކުރަން ޖެހެނީ، ޝާމް ކަރައިގެ މީސްތަކުން ނޫނީ އެނޫން
ބަރަކާތް ވިރާސް، ޝަރީޢަތް ހިފަހައްޓައި ނުހުރެވޭނެ ކަމަށް ބުނެ ބައެއް
މީހުން ކުރާ ތަރުބިއްޔަތު ބަޔާނާވާ އެފަރިންގެ އެ ބުނުމުން ޝާމްކަރައިގެ
އަހުލުންގެ ޗަތަރު ކުޑަކުދިންތަކަށް ކަމެވެ. އަދި ފަހަރެއްގައި އެއިން
「ނުސީދާކަމް」 އެ އިޝްތިހާރް ކުރަނީ ޝާމްކަރައިގެ މީސްތަކުންނަން ތަކުލީފު
ކުރުވައިވެސް ބެލެވެއެވެ.

ކަލޭގެން މިބުނަނީ އެބަހައްގެ ބައްޔަކިންނާއި ކާބަޔަކިންނަލާ އިސްލާމުން
ކުރުވައިދީ ޝާމްކަރައިގެ އަހުލުންނަލާ ޖަހިލްހަތުގެ ބައްކާ ހެއްޔެވެ؟
ކަލޭގެން މިބުނަނީ الله سبحانه وتعالى ގެ ޝަރީޢަތް އުޅުއްޖަކަން ބެހެއްޓުމަށް
ނުގަނޫ ވަރަށް އެފަރިންނަލާ އިސްލާމް ކުރުން ނުއްޖިހާއިވާ ބައްކާ
ހެއްޔެވެ؟ ކަލޭގެން ބޭނުންވަނީ އެފަރިން ޖިހާދަށް ކަރު ޖިހާދަށް
އަޑުވަރުން ގެނެސް ޝަރީޢަތުގެ ތަރައްޤީ ވައްދަނެވެ. އެފަރިންނަން الله
سبحانه وتعالى ގެ ޝަރީޢަތުގެ ރައްކަތަށް ކަމުގެ ނަ ތެއްޔެކެވެ. އެހެން
ވަންޏާ މިހި ވެސް، ވަސަތި ގާނޫނުތަކުގެއެވެ. އެހެނީ އެއީ ހަމަހެއް ނުޖެހެ
އަދި އަނިޔާވެރި އެއްޔެކެވެ. އަދި މިހި ވެސް އާގެ ޖާތަގައި ހުރި الله ގެ
ޝަރީޢަތަށް ކުރާވ ބައިހިމާނުވެކެވެ. އެހީ الله سبحانه وتعالى ގެ ޙުކުމް ތަކަށް

އުނދަގޫ ނުވާތަ ހަރުކަށި އެއްޗެއް ކަމުގައި ދެއްކުމެވެ. މިއީ الله ގެ ވަޙީއާއި ދިމާ އިދިކޮޅު ދަޢުވާއެކެވެ. އެއިރާދަ ވަނީ ކުރެއްވީ:

﴿مَآ أَنزَلۡنَا عَلَيۡكَ ٱلۡقُرۡءَانَ لِتَشۡقَىٰٓ﴾ (طه 2)

"މާނައީ: ތިމަންރަސްކަލާނގެ ކަލޭގެފާނަށް ނުއުފުލޭވަރުގެ تكْلِيف އެއް ޖެއްސެވުމާ ބުރަކުރެއްވުމަކަށް ކަލޭގެފާނުންގެމައްޗަށް قرآن ބާވައި ނުލައްވަމެވެ."

ޤުރުއާން ނޫނީ ޝަރީޢަތް ފޮނުއްވީ އަހަރުމެންނަށް ކެކުޅުވުމަކަށް ނޫނީ ކަންބޮޑު ކުރުވުމަކަށް ނޫނެވެ. ޝަރީޢަތް ފޮނުއްވީ ހިތްހަމަ ޖެހުމާއި ފަސޭހަ އާއި އުފަލު ގެނައުމަށެވެ. އަދި ދުނިޔެއާއި އާޚިރަތުން އުފާވެރިން ތަނަވަސް ކުރުވުމަށްޓަކައެވެ. ވޭނާއި އަނިޔާ ގެނުވާ އެއްޗަކީ ޖާހިލިއްޔަ ގާނޫނުތަކެވެ. އެތަކެއްޗަކީ އިންސާނާގެ ބާރު ފިތުރަތް އެހެއް ބަދަހިކުރަން ތަކުލީފުތަކެވެ. އަދި الله سبحانه وتعالى ގެ ޝަރީޢަތީ އިންސާނާގެ ބާރު ފިތުރަތާއި ގުޅިގެންވާ އެއްޗެކެވެ. އަދި އަޙާދީޘްތަކުގައިވެސް ޢާދަތްތަކަށް އޮތް ރަޙުމަތެއް އަދި ފަސޭހަކަމެއް ގޮތުގައެވެ. އެހެންކަމުން، އެއަށް ރަޙުމަތެއް އަދި ފަސޭހަކަމެއް ކަމުގައިވާ އެއްޗެއްގައި އުނދަގޫ ވީއެ ތަދަށްދުކު ކުރާން (އަދި ދަސްކޮށް ފަސްކުރާން) އެދޭނީ ކާކު ކިއްވެގެންތޯ؟

﴿وَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ إِلَّا رَحۡمَةٗ لِّلۡعَٰلَمِينَ﴾ (الأنبياء107)

"މާނައީ: އަދި عالم ތަކަށް رحمة އެއްކަމުގައި މެނުވީ، ތިމަންރަސްކަލާނގެ، ކަލޭގެފާނު ނުފޮނުއްވަމެވެ."

ތަދައްރުޖުގެ ސިޔާސަތަކީ އުޞޫލީ ފެށިލަމުން ޤަރަންޖީ ވަށްޓާފާޅީގެ ޤާނޫނުތައް 19 ވަނަ ގަރުނުގެ ޔޫރޮޕުގައި ގެންނަން ފެށުމުން އަދި އެދަރަޖަށް އެކިއެކިކަން ފެއްޓިއިރުވެސް ވިދިގެން، އަވަސްކޮށްދެއްވާ އަވައި ގައި ޖިހާދުވާ ބަޔަކު އަލްޤާއިދާ ނޫނީ ޚިލާފަތް ... ފަހުން ... (ޝަރީޢަތް ...) ... ... ބޭނުން ވެއެވެ.

މިހާރު ނަން ގެންގުޅުއްވި، އަވަސް ނިކަމެތި މިޔާ ހަމަ ... ... އެއީ 20 އަހަރަށްވުރެ ގިނަ އަހަރަށްފަހުން އެދުރިންވެސް ހަމަ މި ނިންމުމާއި

ހަމަހަން އާދުވާއި ހަމަހަރުވެ. ނަގައިގަތުމުގައި ކޯރި އުޅުނަސް އިޚްލާޞްތެރިންނަން މުއުމިނުން އަހަރެމެން މިދީ އިންޒާރު ގެ ބަރުޒަޚް އެހެންނަމަވެސް ގޮތަށް އަދާކުރަމުންދާނަމެވެ. އެކަމަކު އެފަރާތްތަކަށް ވިސްނުމަކީ އަހަރެ ނޫނީ އެއްވަރަށް އެއްގޮތަށް ނަގައިފާނެއެވެ. އަހަރެމެން الله سبحانه وتعالى ބަލުވުމުން އެދޭނީ އާދެ ތަކުރާރު (ބަރުޒަޚް ފާސިދުވެފައިވާ މީހާ ކުރިއެރުމެއް ތަކުރާރު) އެފަރާތުގެ ދީން ގެއްލިދިޔުމެވެ.

ގެއްލުން ކޮންމެ ދުވަހަކު އެއްބަސްވާނަމަ، އަހަރެމެންނަން ޒިކުރުކުރުމުން، އަދި މިއަދު ޝަރުޢީ ރޫޙާނީ ތަކުރާރު ޙަޤީޤަތުގައި ބާރުގެ ނޫނީ އަދާވާ ގައިމު ފިކުރާއި ތަކުރާރުގެ ކުރިއެރުމެއް ނޫނީ ތަޢާރަފު ޖެހިފައިވާ ގޮތުގެ ފާއިދާ ތިބާގެ ތަރުޖަމާ ހާލަތެއް އަހަރެމެންނަށް ފާއިދާ ކުރުމަށް ދެއްވާނެއެވެ.

އެހެންނަމަވެސް އެކަން ދިރިއުޅުމުގެ ތެރޭގައި ފަރާތަކުން ފިކުރުގެ ނުރައްކަލެއް ހިނގައިފާނެއެވެ. ގުނަވަނުގައި، ދަރުމަވަންތަ ދަލީލެއް ބާރުކުރެވިފައިވާނެއެވެ. އެކަން އެއަށް ހުއްޓާލުމަށް ދެއްވުމުގެ ދީން، ބަޔަކު ފަދަ މީހުން އެއްޗެއް ދޫކޮށްލުމަކީ ކަމެވެ.

ރަނގަޅުގެ ކަންތައްތަކުގައި ރަނގަޅުކަމެއް ކުރުމަށް ބޭނުމެއް މީހުން ދެކޭގޮތަށް ހެޔޮ ކަންތައްތައް ނިކަމެތި ބޭނުމެއް ފަދަ ހަމައެކަނި، الله سبحانه وتعالى ގެ ޝަރީޢަތް ހިންގުމަށް ކަމުގައި ރަނގަޅުކަން ބޭނުމެއް ނުކުރެވެ. މިހެން الله سبحانه وتعالى ގެ ޝަރީޢަތް ހިއްވަރު ކުރުމަށް ރަނގަޅު ބޭނުމެއް ނޫނީ ހަދާނެތޯ؟

الله سبحانه وتعالى މިފަދައިން ވަޙީ ނުކުރައްވާހުއްޓެވެ؟

﴿إِنِ ٱلْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ ۚ﴾ (يوسف:40)

"މާނައީ: އަދި (އަޅުކަންކުރުމުގައި) حكم ކުރެއްވުން الله އަށްމެނުވީ ނުވެއެވެ."

ދީން ހަމަ އެއާއި ވިދިގެން އެއިތުރު ވަޙީ ކުރެއްވި:

﴿أَمَرَ أَلَّا تَعْبُدُوٓا۟ إِلَّآ إِيَّاهُ ۚ﴾

"މާނައީ: އެކަލާނގެ أمر ކުރައްވާފައިވަނީ އެކަލާނގެ ނޫން ފަރާތަކަށް އަޅުކަން ނުކުރުމަށެވެ."

އެބަހީ މިކަމަކީ އަޅުކަމުކާ އެވެ.

މިހާރު އަހަރެމެން އަނބުރާއި ތަވްފީޤުގެ އަޖިރުބާއަށް ވެސް ދާންވީހުއްޓެވެ؟ އަދި ޝަރީޢަތް ޤާއިމު ކުރުމާއި އެއަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޢިބާދަތުގެ ތަފްޞީލުގެ ބައެއް ކަމުގައި ވެސް ކިޔަމަންތެރިން ވީހުއްޓެވެ؟ އަދި މިހާރުގެ ދައްކަވަން الله ގެ ބުނުއްވުން ހަލާލް ޙަރާމް ކުރުމާ ވާޖިބު ކަމުގައިވެސް ކިޔަމަންތެރިންވީހުއްޓެވެ؟

ޖަވްޔީސް "ކަގަދަނަނަކަވާއި ބާރު" ގެ ދައްސަކަ މިކަމުގައި ގެންނަ ބަދަލު މިހެން ވެއެވެ. އަދި الله سبحانه وتعالى ގެ ޝަރީޢަތުން ފިރިކަން ކުރުމަން ވުރެ އެވިރަން ނިކަމެތިވެފައިވާ ކަޅުގައިވެ. (ބާރުން ނަތީކަޅުގައިވެ.) އެހެނަސް

އެބައިމީހުން ގާތު "ތަމްހީދު" ގެ މާނަ ކަމުގައިވާ "ކިތާބުންނަކާއި ބަރު"
އަށް ނިޔަތް ހިންގައި އުފެދުނުގެ ބަޔޭޔޭ ބާރުގެ ގަސްކަން ބަލައިފިނަމަ
ސާފުވެގެންދާ އެއްކަލި އުފެދުނުގެ ގޮތުގައި "ތަމްހީދު" އަދި އެންމެހާ
މީސްތަކުންނާއި ހުޅުނގާއި ދެމެހެއްޓެވުން އަދި އެއްކަލަ ސާބިތުކޮށް ޢަމަލުތަކު
ކުރުމުގެ.

މިއަދު ނިކަން ކަންތައް ޢަޤީދާތަކާއިގެން. އުފެދުން ބާރާ ހިނގާ ކުރިއަރައި
ބަދަލުން ދެރައިގެ. އަޅުގަނޑުމެން ދިރިއުޅުމުން ދެކެވި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އުޅުމަ
އަށް ވިސްނުގެ. އެއީ ތަޤުލީދާއި އާދޭ އަޤީދާތަކަށް ގެނެސްދީފައިވާ ގުޅުންތައް،
ހިތްވެ الله އާއި ޝިރުކު ހަމަހަމަކުރެވޭ ޢަމަލުތަކާއި ވަޒީފާވަނީ މިޢާމަލާތުގެ
އެންމެ ހުރިހާވެރި އެއް ބޯމަތީ ޢިބާދަތާއި ޝަރީޢަތަށް ކުރިއަރައި ހަމަ
ގަސްކަން އުފެދުނުގެ ޢިބާދަތްތަކާއި ހުސްނަމާ ޢަޤީދާ ހަމަހަމަ ކަމެއް
ހަދާވާލާއި ބަދަލުކުރައްވައި އަޅުގަނޑުމެން ގޮސްތަކުގެ ތަޢުލީމުދީގައި
އެއްވެވެ. އަދި އެއާއި އެކު އުފެދިފައިވާ ގޮތެވެ. އެއަށްވުރެ ފުރިހަމަ
ބޭރުގެ އެކު ޢަމަލާ، ދުޢާއެއް ހިތިހިޔާލުގައި ވެރިކަމާ ނަފްސުގެ އުފެދުނު
މުޖުތަމަޢު ގަބޫލު ކުރާނަމަވެ. އެހެނަސް الله ގެ ޝަރީޢަތާއި ޚިލާފުން،
އުފެދުނުނަން އެ ފާއިދާ ކުރުމުގެ ބާރުގެ ނިޔަތެވެ. ފަހު الله سبحانه وتعالى
އުފެދުނުނަން ވަޔާ ކުރެއްވިޔާ މަސްޢޫލު އުފުލި އާއި ހަމައަށް
ހަމަހަމަކޮށް ފުރުޞަތު، ހަމަހަމަކޮށް ބާރާ ކުރަނީ ފަހަރުގައި ބައި އަޅުގަނޑު
ނުކުމެވެ. الله ވަޔާ ކުރެއްވި:

﴿وَقَٰتِلُوهُمۡ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتۡنَةٞ وَيَكُونَ ٱلدِّينُ كُلُّهُۥ لِلَّهِۚ﴾ (الأنفال 39)

”މާނައީ: ފިތުނަފަސާދަކާއި، كافر ކަން ހުއްޓި، މުޅި دين ވަނީ، الله އަށްޓަކާ ކަމުގައި ހިނގައްޖައުމަށްދާނދެން، ތިޔަބައިމީހުން އެ كافر ންނާ ހަނގުރާމަކުރަމުން ގެންދާށެވެ!“

އެބަހީ، ޝިރުކު ނެތި ހިނގައި ދިޔުމާއި ހަމައެކެވެ.

﴿وَيَكُونَ ٱلدِّينُ كُلُّهُۥ لِلَّهِۚ﴾

”މާނައީ: މުޅި دين ވަނީ، الله އަށްޓަކާ ކަމުގައި ހިނގައްޖައުމަށްދާނދެން“

(ޙަދީޘްގައިވާ ބަޔާނުން)

حتَّى يَقُولُوا:لا إلهَ إلَّا الله»

”މާނައީ: އެއުރެން لا إلهَ إلَّا الله އޭ ބުނެއްޖައުމާއި ހަމައަށެވެ.“ (3)

މިއީ އަހަރެން ކުރިން ބަޔާން ކުރި އާޔަތާއި އެއްގޮތްވަނިކޮށް ނޫނެވެ. މިމާނައިގައި الله سبحانه وتعالى ވަޙީ ކުރައްވަނީ:

﴿وَيَكُونَ ٱلدِّينُ كُلُّهُۥ لِلَّهِۚ﴾

3 މިއީ ބުޚާރީމުސްލިމުން ރިވާކުރައްވާފައިވާ ޙަދީޘްގެ ބައެކެވެ. އަދި ތިރްމިޛީ ގައި އަބޫ ހުރައިރާ - رضي الله عنه - އަށްވުރެ ވެސް މިޙަދީޘް ރިވާކުރައްވާފައެވެ.

"މާނައީ: މުޅި دين ވަކިން، الله އަށްޓަކާ ކަމުގައި ހިމެނިއްޖެއްމަށްދާނދެން"

﴿كُلُّهُ﴾ ގެ މާނައީ އެ އެކީ އެއްކޮށް ކަމެވެ. އެބަހީ ބައެއް އަސާސީ މިންވަރެއް އެނގޭ ކޮންމެ މިހާރު ގަޑިގައި އެހިއްސާ، މިއާއަދުގައި، މިއޮތް ދާއިރާގެ ތެރޭގައި ﴿كُلُّهُ﴾ މިކަލިމަ އޮތުން ކޮންމެ ގޮތް ތާރީޚެއް ނުނެވެ. އެ އިތުރު ކުރުމުގައި އެވަނީ ގޮތުގެ ތެރޭގައި ޗަކާއެވެ. މާނައީ ދީނުން ވަކި މިންވަރެއް ނުނެއްޓެވެ. މުޅި ދީން އެކީއެއްކޮށް ވާން ޖެހޭނީ الله އަށް ކަމެވެ.

ސިޔާސީ މިސްރުގެ ވެރިކަމަށް ވެރިވި ހިނދު، އެއާގެ އަނިޔާވެރިކަން އެކާ ތަންފީޒުކުރި ޚަސްލަތުން ގެއްލުނެވެ؟

އަދި އަލްބުޚާރީ ވަނީ އިބްނު ޢުމަރު (رضي الله عنهما) އަރިހުންވެސް ރިވާކުރައްވައެވެ. އޭގައި ވެއެވެ:

عَنِ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - قَالَ « أُمِرْتُ أَنْ أُقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَشْهَدُوا أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ ، وَيُقِيمُوا الصَّلاَةَ ، وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ ، فَإِذَا فَعَلُوا ذَلِكَ عَصَمُوا مِنِّى دِمَاءَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ إِلاَّ بِحَقِّ الإِسْلاَمِ ، وَحِسَابُهُمْ عَلَى اللَّهِ »

الله ގެ ރަސޫލާ - صلى الله عليه وسلم - ބަޔާންކުރައްވައެވެ:

"މިސްކީނާ "الله ފިޔަވައި ޙައްޤުގެ ކޮންމެ އިލާހުތަކާ ދުރުވެ، އިޚްލާޞްތެރިކަމާއެކު، އަދި މުޙައްމަދު (ނަބިއްޔާ) الله ގެ ރަސޫލާ" ކަމަށް ޝަހާދަތް ދިނުން؛ ޒަކާތް ދިނުމާއި ނަމާދު ޤާއިމުކުރުން އަދާކުރަންދެން ހަނގުރާމަކުރުމަށް އަޅުގަނޑަށް އަމުރުކުރެވިއްޖެއެވެ. އެބައިމީހުން އެކަންތައް ކޮށްފިނަމަ (އެބަހީ: اَشْهَدُوا أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ އަށް ޝަހާދަތްދީފިނަމަ) އެބައިމީހުންގެ ލޭ އަދި މުދާ ވަނީ ރައްކާތެރިވެފައެވެ. އެއީ އިސްލާމްދީނުގެ ޙައްޤަކާއި ނުލައެވެ. އަދި އެބައިމީހުންގެ ޙިސާބުބެލުމަށް ވަނީ الله ގެ މައްޗަށެވެ." އިބްނު ޢުމަރުގެ އަރިހުން: އަލްބުޚާރީ (1/17) 25# އާއި މުސްލިމް (1/53) 22# . މީގެ އިތުރުން އިބްނު ޙިއްބާން (1/401) 175#

ނޫނީ އެއީ ގަދަބާރާއި ގޮންޖެހުން ހެއްދެވީ؟ ފާއިތުވި 10 އަހަރު މުޅި ދުނިޔެ އެދަނީ ސީސީ ބައިޕޯލާރ ދިޔުން ހަރަކާތްތަކަށް ބައިޕޯލާރ ޝަރީޢަތްތަކަށް ހިނގައި، އާންމުންނަށް އަސްލަކީ ޝަރީޢަތް ވެރި ނޫން، ބައިޕޯލާރ ދަރަން ބުރަވެ ކޮންމެ އިތުރު އެވަރު ކަލެއް ކުރަމުންދާއިރު ބަޔަކުންނަށް. މިޔަބަޔަވާކަން ވަރަށް ބޮޑު ބޭނުންތެރި ނުވެއެވެ. އެޔަރަށް الله سبحانه وتعالى ގެ ޝަރީޢަތާއި ޖެހުމުން އެކަން ކޮންމެހެންވާނެ ކުރަން މިޖެހޭ ވަރަށް ބޮޑު ޖެހޭކަށެވެ. (މަޖީ މަޖުލިސް އެކިއެކި ކޮންސެރްވެ.) އެ ޝަރީޢަތް އާދަމްވަކަން ރަހުމަތް ކަމުގައި ވިދާޅުވެއެވެ.

އަދި މިއީ އެބައިމީހުންގެ މުސްތަޤްބަލު ހަރަކާ[4] އުރުދޫނުން ޢާއި އެއްގަރު ގަބޫލުކުރެވެ. ބޮޑު ޖޫލައި އުރުދޫނުން އަލި އާންމުގެ ވެރިޔާންގެ އިތުރުން ބަޔާ ފިޔަވައިގެން ކަމުގެ އަޙްމަދު ޔޫސުފް އެއިން އެއްވެސް އެއްޗެއް ނެތް މިޔެވެ. ބިޔަޖެހޭ އަނެއްކާ ކަނޑަޖެހޭ[5] ޢަރަބިސްޓަނުގައި ބަހާރު ކުރުމަކީ އާނާ ކުރި އެކަމު ބައިވަރު ކަންތައް ތަކުގެ ތެރެއިން އާނާގެ ޝަރުޠުތަކާއި ފެށުމަކުގެ އެންމެ ސިޔާސަތަކާ ބޮޑުވެރި ވުނެވެ.

4 މިއީ އައްޖިރިޔާ އުރުދޫނުން އަށް ދިޔަ ހުރިހާ މަސްލަހަތު ނިސްބަތް ކުރައްވައެވެ.

5 މިޞްރުގައި ޝައިޚް މިޙްފޫޒުއް ކުރައްވަނީ ފަތަސްތިރީގެ ޤަބު. އިމާމް ކަންތޯ ތުރުކީ ވިލާތުން ހަށިހަރުކަށް އިޚްލާޞްތެރި ހާލަތު ކުރި މަސްއޫލުވެ. މިގެ އިތުރުންވެސް އެބަހެ ވެއްޖެ ކައްސަބު ތައްޔާރު އާއި ހަވާލު ކޮށްފައިވެއެވެ.

bit.ly/3WygN0l

ޖާދޫގަރު ޙަޤީޤަތް މިންޖުކުރުމަށްޓަކައި ތަޢައްދުދުގެ ކާޑު މިސާލަކަށް އެފަރިން ބޭނުން ކުރާތާ 20 އަހަރަށްވުރެ ގިނަވެއްޖެއެވެ. އަދި މިބައިގަނޑު އެހެން ޤައުމުތަކުގެ ފިރިހެނުންނަށް ކުޑިއަންހެން ހިނދު، އެފިރިހެނުންތައް ހަމަ މިހާ ކަންތައް ކުރާ ފަދައިން އެއާ ކައިރި ބައެއް ޤައުމުތަކުގައި ކަންތައް ކުރުމުން، އެފިރިހެނަށް އޮންނަ ހުރިފިރިކަމަށްޓަކައި ތަކުލީފުތަކެއްގައި ތަޢައްދުދުގެ ކާޑު ފުރުވައިދެއެވެ. އެހާ އާއި ދުރާލައި ހިންގުން ބައްޕަމާގެ ކުރިންމަގުން އެހާ ބެލުނީ ބާރުގަދަ ފިރިއަކުގެ ގޮވަވަނެވެ. އަދި ބައްޕަމާ ފުރިހަމަކުރުމަށްފަހު އެހާ އެއަށްފަހުރުވެސް ބާރުގަދަވިއެވެ. އެއީ އެއަށްފަހު އެހާގެ ހަރިސާކަން އެއަށްފަހު ބާރުގަދަ ފިރިކަމާކަން ބަދަލުކުރުމުންނެވެ. އަދި އެހާގެ ދިރުމުވެރިން ހިފައި ހަރުދަނާކުރެވުނު ސަބަބުތަކުންނެވެ. އެހުރިހާ ބާރުތަކާއި އެކީ، އެހެނަސް الله سبحانهٗ وتعالىٰ ގެ ޝަރީޢަތާއި ދެކޮޅުން، އެ ތަންފީޛުކުރުމަށް ތަޢައްދުދުގެ ބޭނުން ދެކެއެވެ.

ބައްޕަމާގެ ތިރީ އެހާ ސަލާމަތީ ބައިޓު ގިނަ ބައިގަނޑުގެ ތާއީދުންނެވެ. އެހެނަސް އެބައިޓު ތާއީދު الله سبحانهٗ وتعالىٰ ގެ ޝަރީޢަތް ގާއިމުކުރުމަށްޓަކައި އެހާއަށް ބޭނުން ނުކުރެވިއެވެ. އެހެރާ ބާރާ ތަޖުރިބާގެ ވަކަކާއިން ކުރާކަށެވެ. އެހެނަސް الله سبحانهٗ وتعالىٰ ގެ ޝަރީޢަތާއިދެކޮޅު ސިޔާސީބާރުގަދަވި އެކު ގެއްލިދެއެވެ. ކާފިރުން އަހަރެމެންނާ ދެކޮޅަށް އެއްވާނަތު ބުނު ކަށަވަރުން އުދުރުދުރުމުންދާ ނަމަ، އިމާންވެރިކަމަށް ތިޖާ ކަޑަމައިގެ ބަދިހަތަކުން ތިރިތި

ޤާއިމުވެއެވެ. "لا إله إلا الله محمد رسول الله" ގެ ބަޔާނާއެކު ތިމާގެ ޤާއިމުވެގެންނެވެ.

ހުކުރުގެ އެވިރުން އެދުރު އެންމެ އެއްކަމަކީ އަދި އިޚްލާޞްތެރިވުމެވެ. الله سبحانه وتعالىٰ ގެ ޝަރީޢަތާއި މެދު ސުވާލު ކޮށްފާއިދާނެ އެވިރުން "އިޚްލާޞް" ވާހަކަ ދައްކަނީ މަޤުޞަދެއް އެކަން ކުރުމާއި އެއާއިމެދު ފެންނަ ނުފެންނަ "[6]" ފުޑަކަން ދިޔުމާއި މެދުގައެވެ. އާޚިރަތައި ހުރިހާ ހާލަތެއްގައި އަހަރުމެން ޝުކުރު އަދާކުރަމުން ނިކަން ތިބެފާނެވެ! ނިކަން ބަލާށެވެ. އެންމެ ގާތް މުއުމިނުންގެ ހަޔާތުގައި الله ގެ އަމުރުފުޅު ފިޔަވަހި ކުރުމުގައި ހުރި އާދެ މައްސަލަ ދިނުމުގެ ތެރޭގައި ނަސީބު ލިބެނީ ހަމައެކަނި މީހުން ނުހުރެ އެއްގޮތެއް ހިސާބުން ނުވާނެއެވެ؟ ﴿إِحۡدَى ٱلۡحُسۡنَيَيۡنِۖ﴾ އެވެ.(6) "އެބަހީ: ދެ ހެޔޮ ކަމުގެ އެއްކަމެވެ. އެހެންވެ ނަސީބު ނުވާ ޝަރުތަކެވެ. މާނައީ، ޝަރީޢަތް ތަންފީޛުކުރުމުގެ ސަބަބުން އެހެންވާ ޝަރުތު ކުރިމަތިލާ ނަސީބުގެ ދޭހަ ކުރާ الله އާއި ބައްދަލުވުމެވެ."

---

6 ﴿قُلۡ هَلۡ تَرَبَّصُونَ بِنَآ إِلَّآ إِحۡدَى ٱلۡحُسۡنَيَيۡنِۖ﴾ (التوبة 52)

"މާނައީ:(އޭ رسول الله އެވެ!) ކަލޭގެފާނު (އެ منافق ންނަށް) ވިދާޅުވާށެވެ! ތިޔަބައިމީހުން އަހަރެމެން ގޮތުގައި ކަލޭގެފާނު އަހަރެމެންނާމެދު ދެކަމެއް إنتظار ކުރަނީހެއްޔެވެ؟" ބަޣަވީ رحمه الله ވިދާޅުވިއެވެ: "އެއް ގޮތަކީ عدوّ ންގެ މައްޗަށް غنيمة ލިބުމާއި فتح ހޯދުމެވެ. - ނުވަތަ އަނެއް ގޮތަކީ ހަނގުރާމައިގައި قتل ވެ شهيد ވުމެވެ. މިދެ ނަތީޖާއަކީ ކަލޭގެފާނުގެ ސުވާބެވެ."

الله سبحانه وتعالى ގެ ދީނުގައި ދޫދީ ޤާރިޢުންނަ ގާނޫނު ތަކުން ބުނުވުކުން ދުނިޔޭގައި އާޚިރަތުގައި ނިކަމެތި ވެގެންވާނެ އެކީގެ މާ ހަރުވީގެން ނުވާ ހުއްދަތޯ؟ ނޫނީ މިނިވަން ބުނެވޭތޯ: ކާފަރުން ނަފީ لا إله إلا الله محمد رسول الله ގެ ކަލިމަތަށް އޭގެ ޢަމަލުގައި އަޅައިދެމުން ނޫން ބައެކެވެ. الله ވަނީ މިވާހަކަ އަރަބިންނަށް އަންގަވާފައެވެ. ދިވަހިކަމަށް އެފިރިހުނުން ޝަރީޢަތަކަށް ނުރުހޭނެއެވެ. އަދި ކަލޭގެފާނު ވީ އިންޖީލު ދީނަށް އެކަމަން ކަމުގައި ވަނީ ނަމަ، އެއީ ނުވާނެ ކަމެކެވެ.

﴿وَلَن تَرۡضَىٰ عَنكَ ٱلۡيَهُودُ وَلَا ٱلنَّصَٰرَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمۡۗ﴾ (البقرة 120)

"މާނައީ: އަދި يهودي ން ވިއަސް އަދި نصارى ކަލޭގައިވިއަސް އެމީހުންގެ دينއާއި ކަލޭގެފާނު تبعَ ވެވަޑައިގަންނަވާންދެން އެމީހުން ކަލޭގެފާނާއި ރުހިގެންނުވާނެއެވެ."

ޓްރަމްޕާ ސިޔާސަތުގައި [7] އަރަބިކުން މިއަދު ފުރިހަމައަށް ނަޞާރާންނަށް ގައިޑުވެއެވެ. ކެންޑަހަލް މިޝަނަކަށް ފުރާސަތު ކޮށްދޭނެއެވެ.

ނަބީ ﷺ ހިޖުރަ ކުރެއްވުމުގެ ކުރިން، އެކަލޭގެފާނަށް ޢަބްދުލްމުއްޠަލިބު ބަދަރުގެ ބައިޢަތު ދައުލަތުގެ އިސްލާމީ ދަފްތަރު ޖަމާޢަތުގެ

7 bit.ly/4htNhRq

ކުރިއެވެ. ޖިހާދު ކުރުމުގެ އަމުރަށް ފުރުސަތުވެސް ކުރިއެވެ. އިސްވެ ކުރެވޭ ޖިހާދެއް ވިޔަސް ދިފާޢުގައި ކުރެވޭ ޖިހާދެއް ވިޔަސް ނުވެއެވެ. އަދި ކިޔެއްމަ، އެކަމުގައިވާ ދިފާޢަށް އަނިޔާއެއް ދިމާވިނަމަ، އަމުރުފުޅުވެވިއިރު އެކަމަށް ކެތްތެރިވެވޭކަމުގެ. އަތްދުރަށް ތިބުމަށެވެ.

﴿أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ قِيلَ لَهُمۡ كُفُّوٓاْ أَيۡدِيَكُمۡ وَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُواْ ٱلزَّكَوٰةَ﴾ (النساء 77)

“ސުވާލު: ތިޔަބޭފުޅުންގެ އަސްލަށް (ހަސަނުލްބަންނާގެ) އެއްބަސްވާކުރާނެ، އަދި، ތިޔަބޭފުޅުން ނަމާދު قائم ކޮށް، زكاة ދީ، ދުޢާ އަށްވެސްވާނޭ ތިހެން، ކަލޭމެންނަށް ދަނޑިވަޅެއް ނުވަނީ ކީއްވެގެންތޯއެވެ؟”

އެޖަވާބު އެދަނީ ވަރުގައި، އެމަސްވަރުގައި - ދަރުވަރުގެ ޖިހާދެއް ޝަރީޢަތެއް، މުޖުތަމަޢު ފުރުގެ ބިނާކުރުމަށް ހުރިހާ އެހެނީ އެއްވެސް އެއްޗެއް ނަމަ ވިދުވަތަކައި، لا إله إلا الله محمد رسول الله އަށް ހާދަލިގެ ބައިއަލުމެއް ދިނުމާއި އަދު، މުޖީ ދުނިޔާ އެވިއްޔާއި ދަނޑިވަޅު

ކީއްވެގެންހެވެ؟ لا اله الا الله ޤަބޫލު ކުރުމާއި އެކު، މުޅި ދުނިޔޭ
އެބަޔަކުންނާއި ދެކޮޅަށް އެކަމަކަށް ވެޔާ ކަން އެބަޔަކުންނަކަ
ކަލިމައަށް لا اله الا الله [7]، ޝަރީޢަތުގެ ބައިބަޔާ. އެ ވަގުތުގައި އުނިވަޔަކަށް
ވޮޑުގެ ލާޒިމުކުރަނީ، ކަލިމަ ބުނުމާއި ޒާތުގެ ނަމާދީ ހިނގާދާނެ ގޮތެއް.
އެކަލިމަ ޤަބޫލު ކުރުމާ އެބަޔަކުންނާއި ދެކޮޅަށް ދުނިޔޭ ދިވެހި އެކަނިވެސް ދީން
ވަގުތުގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ކަނޑައެޅުމުގެ ބަސްދިން އަހަރެމެން ކަލިމަޔާ
އެހެން ލާ لا اله الا الله ކަލިމަ ބަޔަކު ތަރުޖަމާކުރާ ގޮތަކަށް
ނުވާނެ ކަމެއް ބުނެވިދާނެ ކަމެވެ.

﴿وَلَن تَرْضَىٰ عَنكَ ٱلْيَهُودُ وَلَا ٱلنَّصَٰرَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ﴾ (البقرة 120)

“މާނައީ: އަދި يهودي ން ވިޔަސް އަދި نصارى ކަލޭގެފާނާމެދު
އެމީހުންގެ دين އާއި ކަލޭގެފާނު تبعَ ވެވަޑައިގަންނަވާންދެން އެމީހުން
ކަލޭގެފާނާއި ނުރުހޭނެއެވެ.”

އަހަރެން ބުނެދިޔައިމާ ފަދައިން، އެ ކާފަރުން އެއަކަށް ދެކޮޅުވެރިވާ އިސްލާމް
ދީނުގެ އަސާސެއް ކަލިމަތް ދޫކުރައި، لا اله الا الله އާއި الله ގެ
ޝަރީޢަތުގެ ހަޤީޤަތް ފޮރުވައި، އޭގެ އަސްލުމާނަތައް ގޮތް ބަދަލުކުރައި،
އެޤާއިމުކުރުން ހުސްބަޔަކުމުން އެކަށަށް، އެވެރިން ކަލިމަން ބަޔަކަށް
ކަލިމަން ހަމަ ގޮތުގެ ވިދާޅުވި ކަލިމަން ހަދާ އުސޫލީ. އެހެންކަމަށް

އެއްވެސް ޚިޔާލެއް މިކަމުގައި ނުބާއްވައެވެ. އެވެރިން ތެއްސުމަން ކަށަވެގެން ހިނގާ ފަދަލާ އެހެންޏާ ޖާހިލު ތަފްޞީލުއްވެސް ނުނެވެ. ނުވަތަ އިސްލާމް ކަމުގެ ތެދު ބަޔާނެއްވެސް ނުނެވެ.

މިމަފްހޫމު ގައި ދިނަމުނަ ވާހަކަތަކެއް ދެއްކޭނެ އެބަހުއްޓެވެ. އަހަރެމެންނަށް ވަޒީރު ލިބޭ މިންވަރަކުން، އެވެރިންގެ މި ''ބަތަލްކުރުމު'' ގެ ނަޒަރިއްޔާތު ހަމަޖެއްސުމަށް ބަލައް ތަރުތީބުކަން ބޭނުން ކުރާގޮތަށް ރައްދު ގެނެސް ދޭނަމެވެ. ފަހަރަކު އެއްޗަކަށްނުވެ. إن شاء الله ، ވަކިވެ ތަނަވަސްކޮށް މިންވަރަކަށްނެވެ.

ގިނަ އަހަރުތަކެއް ކުރިން، މި ނަޒަރިއްޔާތައް ގެނު ޖެހެމުފައިވާ ގޮތަށް ނަޒަރުކަން ފުރުގެ އެންމެހާ ފޮޓޯއެއް ކިޔުމަށް އަހަރެން ވަކުޅުމަތަކެއް ދުރުކުރިވެ. އަދި މިގެ އަދި މިއަށް ބާއިދު ކުރާ މިހުން ތަރުތީބުކޮށް ހަމަޖެއްސާގޮތް އަހަރެން ފުރުޞަތުތަކާއިއެކު ބަޔާންކޮށްދިނީމެވެ. މި ފުރުޞަތުގައިވާ ނަޒަރިއްޔާތައި، الله سبحانه وتعالى ގެ ޝަރީޢަތާއި ގުޅޭ އެ ނަޒަރިއްޔާތު ބޭނުންކުރުމަށް އެވެރިން ދައްކާ ދަލީލުތަކާއި އެއަށް ބާރުދޭ ތަކެއްޗަކީ އެއްވެސް ބާރުއެޅުމެ އެއްޗެއްނޫނެވެ. އެހިން ކޮންމެ ތަރުތީބުކުރަންވާ ނޫނީ އެފައިވާގޮތަކުރު، އެހާރި ވިދިގެން ތައްކާ ތަރުތީބު ބަރުކަތްވިގެން ވެއެވެ. އެއީ އެހެންޏާ އެ ބޭނުންކުރާ ގޮތް ކަމުގައިވިޔަސް ނޫނީ ނަބަވިއްޔާތު ހަދީޘާއިގެ ވާހަކަ ބޭނުން ކުރުންކަމުގައި ވިޔަސް، ނޫނީ ޞަޙާބީ رضي الله عنه ގެ

ބަރީޢު ކަމުގައި ވިޔަސް ނޫނީ އެނޫންވެސް ދަލީލެއްކަމުގައި ދަޢުވާ ކުރާތަކެތިވެސް ވަނީ ޢިބާރަތުގައެވެ. އެހެނަސް الله ވަނީ ކުރެއްވި ފަދައިން:

﴿وَمَن لَّمْ يَجْعَلِ ٱللَّهُ لَهُۥ نُورًا فَمَا لَهُۥ مِن نُّورٍ﴾ (النور 40)

"މާނައީ: އަދި الله އެމީހަކަށް އަލިކަމެއް نور އެއް ދެއްވާފައިނުވާ މީހަކަށް އެއްވެސް نور އެއް އަލިކަމެއް ނުވެއެވެ. (ތެދުމަގުވެސް ހުރީ އެފަދައިންނެވެ. الله ގެ حضرة ން މީހަކަށް ތެދުމަގެއްނުވާނަމަ އޭނާއަކަށް ތެދުމަގެއް ނުލިބޭނެއެވެ.)"

